

Uzasadnienie uchwały z 28 czerwca 2017 roku
Komisji Habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów
w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dra Wojciecha T.
Modzelewskiego w dziedzinie *nauk społecznych* w zakresie dyscypliny *nauki o polityce*

Komisja Habilitacyjna obradowała w składzie:

Przewodniczący: prof. zw. dr hab. Andrzej Antoszewski, Uniwersytet Wrocławski

Recenzenci:

Prof. zw. dr hab. Alicja Stępień-Kuczyńska, Uniwersytet Łódzki

Prof. zw. dr hab. Andrzej Sakson, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Członkowie:

Prof. nadzw. dr hab. Robert Kłaczyński, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Stelmach, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Sekretarz Komisji: dr hab. Cezary Trosiak

Swoją nieobecność na posiedzeniu komisji usprawiedliwiła prof. zw. dr hab. Grażyna Michałowska z Uniwersytetu Warszawskiego, która jednak ustawowym terminie przesłała komisji tekst recenzji.

Komisja Habilitacyjna stwierdza, że osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitanta, zaprezentowane w dokumentacji złożonej 20 lutego 2017 roku wraz z wnioskiem o wszczęcie procedury habilitacyjnej do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, **stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.**

Podejmując decyzję wzięto pod uwagę:

1. osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 16 ust. 1. I 2 pkt. 1. ustawy,
2. aktywność naukową, wskazaną w artykule 16 ust 1. ustawy,
3. osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego wskazane w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.,
4. dokonania w ramach współpracy międzynarodowej Habilitanta, o których mowa w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.

Prezentacja sylwetki i drogi naukowej Habilitanta

W roku 1996 dr Wojciech T. Modzelewski uzyskał dyplom ukończenia studiów magisterskich na kierunku politologia i nauki społeczne, w Wyższej Szkole Pedagogicznej (od 1999 Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) w Olsztynie.

Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, został mu nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego w dniu 2 czerwca 2005 r. Tytuł rozprawy doktorskiej „*Polityczne uwarunkowania współpracy na pograniczu polsko-rosyjskim*”, promotor: prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski, recenzenci: prof. dr hab. Czesław Mojsiewicz, prof. dr hab. Marek Malinowski.

W latach 1996-1998 dr Wojciech Modzelewski był asystentem w Instytucie Nauk Politycznych i Filozoficzno-Społecznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie. Od roku 2005 do teraz, zatrudniony jest na etacie adiunkta w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych, a obecnie w Pracowni Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Bezpieczeństwa Międzynarodowego, Instytutu Nauk Politycznych, Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Aktywność naukowa

Dorobek naukowy Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora stanowią 3 książki autorskie, 6 książek wieloautorskich (2 samodzielne redakcje i 4 współredakcje), 1 raport współautorski, ponad 50 artykułów w czasopismach naukowych i w pracach zbiorowych, a w zakresie wystąpień 27 referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Analizując ten dorobek recenzenci wyrazili opinię, że jest on spójny z punktu widzenia problematyki, którą dr Wojciech T. Modzelewski przedstawił komisji do oceny w postępowaniu habilitacyjnym.

Wszyscy uczestnicy posiedzenia komisji stwierdzili zgodnie, że zainteresowanie badawcze Habilitanta ewoluowały i były realizowane konsekwentnie. Charakteryzuje je coraz większe zawężanie i profilowanie problematyki prowadzonych przez niego badań. Na podkreślenie zasługuje ich interdyscyplinarność z dominującym podejściem politologicznym.

Od początku pracy naukowej zainteresowania badawcze dra Modzelewskiego ogniskowały się wokół polityki zagranicznej Polski i jej wielowymiarowości. Jego pierwszy opublikowany artykuł naukowy nosił tytuł *Główne kierunki polskiej polityki zagranicznej w latach 1918-1989*.

Kolejnym obszarem jego naukowych penetracji stały się badania nad problematyką współpracy Polski z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Zakres zainteresowań badawczych Habilitanta w tym obszarze obejmował współpracę na poziomie „poniżej państwa” tj. regionalną i lokalną, obejmując stopniowo nie tylko województwo warmińsko-mazurskie, ale także aktywność innych regionów, powiatów i gmin wobec Obwodu.

Jeszcze innym obszarem badań dra Modzelewskiego, ściśle związanym z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi, była analiza funkcjonowania współczesnych systemów politycznych.

Stopniowo dr Modzelewski rozszerzał zakres prowadzonych badań, obejmując nimi aktywność zagraniczną województwa warmińsko-mazurskiego na wszystkich kierunkach. Badał ewolucję tej aktywności, kwestie zmienności priorytetów współpracy zagranicznej uchwalanych przez regionalny sejmik oraz stopień ich praktycznej realizacji.

Wszystkie wymienione powyżej obszary badawcze realizowane przez dr. Wojciecha T. Modzelewskiego zostały niejako zwieńczone w jego przedstawionym do oceny dokonaniu naukowym, tj. w liczącej 416 stron, monografii pt. *Paradyplomacja regionów. Studium województw Polski Wschodniej*, która ukazała się w roku 2016 w Wydawnictwie Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W swojej pracy Habilitant przyjął taką koncepcję regionu wewnątrzpaństwowego, w której usytuuje on region w strukturze administracyjnej tuż poniżej państwa. W koncepcji tej region tworzy pierwszy szczebel podziału terytorialnego. W jego rozumieniu tak określoną przestrzeń administracyjną zamieszkują ludzie, tworzący z mocy prawa regionalną wspólnotę samorządową, dysponującą władzą polityczną pochodzącą z wyborów, zdolną realnie reprezentować interesy regionu na zewnątrz państwa. Współcześnie, zdaniem dra Modzelewskiego, aktywność zagraniczna regionu stanowi kluczowy element budowania jego konkurencyjności w skali krajowej i międzynarodowej, służy realizacji celów zawartych w strategii rozwoju regionalnego, jest koniecznym elementem sprawnego zarządzania jednostką terytorialno-administracyjną.

Kluczową dla pracy kategorią teoretyczną jest pojęcie *paradyplomacja*, która początkowo u wszystkich członków komisji wywołała konsternację wynikającą z zastosowania w nim przez autora monografii przedrostka *para*. Jednak wszyscy oni uznali, że zaprezentowane wyjaśnienie rozumienia tego pojęcia rozwiało początkowe wątpliwości co do trafności użycia tej kategorii do opisywania aktywności międzynarodowej regionów. Dla porządku należy wskazać, że Wojciech Modzelewski paradyplomację rozumie *jako zdolność regionów do działań przekraczających granice państwa, poprzez ustanowienie stałych i doraźnych kontaktów oraz inne formy zaangażowania na arenie międzynarodowej, w granicach*

przypisanych im zadań i posiadanych kompetencji. Obejmuje ona każdy rodzaj aktywności zagranicznej, w tym relacje: transgraniczne i międzyregionalne, bilateralne i multilateralne (sieciowe), formalne i nieformalne etc.

Paradyplomacja jest więc podporządkowana oryginalnej dyplomacji państwa, występuje niejako „obok” niej i swymi działaniami ją uzupełnia. Uwydatniając związek z dyplomacją pojęcie to jednocześnie podkreśla wtórność relacji zagranicznych regionów wobec działań państwa. Paradyplomacja zdaniem Habilitanta nie stanowi konkurencji dla polityki zagranicznej państwa, jest jedynie jej istotnym uzupełnieniem. Z tym wnioskiem nie zgodziła się część członków komisji stwierdzając, że zależy to przede wszystkim od stopnia demokratyczności systemu politycznego.

Aktywność naukowa

Działalność dydaktyczna dra Modzelewskiego wynika z jego zainteresowań badawczych. Prowadzi on zajęcia z zakresu *stosunków międzynarodowych, administracji publicznej, polityki zagranicznej, współpracy transgranicznej i polityki bezpieczeństwa*. Badania i dydaktyka wzajemnie się uzupełniają szczególnie w obszarze jego badań regionalnych. Obok wyżej wymienionych przedmiotów, niejako ogólnopolitologicznych, dr Modzelewski prowadzi zajęcia z takich przedmiotów jak: *region Warmii i Mazur w stosunkach międzynarodowych, współpraca transgraniczna i euroregionalna, prawo administracyjne i samorządowe*. Pozwala mu to wykorzystywać rezultaty prowadzonych badań w na potrzeby treści wykładów i ćwiczeń.

Dr Modzelewski jest autorem i realizował również projekty badawcze. Jednym z nich był realizowany w latach 2009-2011 projekt Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: *Stan demokracji lokalnej na pograniczu polsko-rosyjskim i jego implikacje dla współpracy transgranicznej*. Celem ogólnym projektu było zdiagnozowanie stanu demokracji lokalnej w województwie warmińsko-mazurskim oraz Obwodzie Kaliningradzkim FR w kontekście współpracy transgranicznej. Równie istotne było ukazanie uwarunkowań jej rozwoju oraz sformułowanie katalogu propozycji bardziej efektywnego funkcjonowania demokracji lokalnej na pograniczu polsko-rosyjskim.

W 2012 r. Habilitant był współrealizatorem projektu badawczego *Polska polityka wschodnia a współpraca zagraniczna województwa warmińsko-mazurskiego*, współfinansowanego ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. W ramach tego projektu prowadził on badania obejmujące m.in. teorię polityki zagranicznej ze szczególnym uwzględnieniem jej wymiaru samorządowego.

Osiągnięcia popularyzatorskie

Habilitant w ramach popularyzacji wyników swoich badań współpracuje z samorządem województwa warmińsko-mazurskiego. Od roku 2008 organizuje w Instytucie Nauk Politycznych UWM w Olsztynie *Konkurs Wiedzy o Regionie Warmińsko-Mazurskim* pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Celem konkursu jest rozbudzenie zainteresowania życiem społeczno-politycznym Warmii i Mazur oraz promowanie wiedzy o regionie wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku 2015 r. zasiadał w jury konkursu promującego wiedzę o Unii Europejskiej *Ja - Obywatel UE*, organizowanego przez samorząd województwa i Instytut Nauk Politycznych UWM, skierowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie.

Dr Wojciech Modzelewski brał udział w konferencjach współorganizowanych przez samorząd województwa, np. *Mały ruch graniczny w teorii i praktyce, Samorząd Terytorialny we współczesnej Europie. Teoria i praktyka funkcjonowania*, oraz II Polsko-Ukraińskim Forum Naukowym „*Європейська інтеграція та національна ідентичність: інституційний і ціннісний вимір*”.

Na uwagę zasługuje to, że Habilitant dzieli się swoją wiedzą i rezultatami badań nie tylko z naukowcami i studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiujących na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, lecz również prowadzi wykłady z protokołu dyplomatycznego oraz aktywności zagranicznej samorządów Warmii i Mazur w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku, wykłady z protokołu dyplomatycznego i etykiety w biznesie na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz zajęcia w Centrum Studiów Bałtyckich w Ełku. W ramach działalności popularyzującej naukę, kilka swoich publikacji zamieścił w Internecie na stronach: <https://www.researchgate.net>.

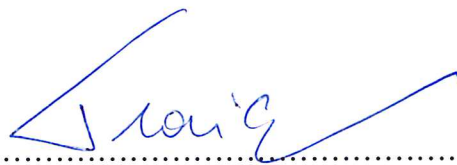
Współpraca międzynarodowa

Komisja oceniła ten obszar aktywności Habilitanta jako wystarczający, wskazując jednak na pewien niedosyt, jeśli chodzi o liczbę publikacji w wydawnictwach zagranicznych, w tym przede wszystkim rosyjskich, białoruskich czy ukraińskich. Zdaniem członków komisji jest to niezrozumiałe z punktu widzenia problematyki badawczej przedstawionej przez dra Wojciecha Modzelewskiego do oceny. Poza granicami Polski ukazały się jedynie trzy teksty a ponadto uczestniczył on jedynie w dwóch konferencjach zagranicznych. Usprawiedliwieniem niejako

dla Habilitanta może być fakt, że publikacje w tych wydawnictwach nie są wysoko, jeśli w ogóle są, punktowane.

Zgodnie z ustawą z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym, z późniejszymi zmianami, pod uwagę należy wziąć dorobek naukowy wyrażony w publikacjach, ale także inne kryteria. W zgodnej ocenie Członków Komisji, w odniesieniu do obu tych obszarów Habilitant spełnia stawiane ustawą wymogi.

Dokonując analizy wskazanych powyżej elementów, składających się na dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny oraz na dokonania w zakresie współpracy międzynarodowej należy uznać, że stanowi on podstawę do nadania dr. Wojciechowi T. Modzelewskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie *nauk społecznych* w dyscyplinie *nauki o polityce* w subdyscyplinie: *polityka gospodarcza*.

.....
Sekretarz Komisji, dr hab. Cezary Trosiak